

еніуробол

+

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**  
**СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

«Затверджую»

Дектор СНАУ,  
академік НАН України  
**Н.І. Мадика**  
08.07.2018

**Професійна етика**

**ПРОГРАМА**  
навчальної дисципліни  
підготовки бакалаврів

Спеціальності 211 «Ветеринарна медицина»,  
212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

(Шифр дисципліни за ОПП) **П.П.14**

2018 рік

**Розроблено та внесено:** кафедрою епізоотології та паразитології факультету ветеринарної медицини Сумського національного аграрного університету

**Розробники програми:**

**Фотіна Г.А.** доктор ветеринарних наук, професор

**Фотін А.І.** кандидат ветеринарних наук, доцент

**Рецензенти:**

**Лубенська Т.Б.** начальник відділу Державного контролю управління безпечності харчових продуктів та ветеринарії Головного управління Держпродспоживслужби в Сумській області

**Зон Г.А.** к.вет.н., професор, зав. кафедри вірусології, патаноатомії та хвороб птиці

**Обговорено:**

На засіданні навчально-методичної ради факультету ветеринарної медицини,  
«14» 05. 2018 р., протокол № 5

На засіданні методичної ради СНАУ,  
«11» 06. 2018 р., протокол № 7.

**Рекомендовано до затвердження** за спеціальностями 211 «Ветеринарна медицина» та 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Вченою радою СНАУ «02» 07.2018р. протокол № 12

## ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Професійна етика » складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальностями 211 «Ветеринарна медицина» та 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із: етичними основами та стандартами професійної діяльності; особливостями ветеринарної медичної філософії та психології; правами та обов'язками лікаря ветеринарної медицини щодо тварин, їх власників, суспільства, навколишнього середовища; основами вчення про гуманне відношення до тварин, здобутками та перспективами його застосування у різних напрямках використання тварин.

### Міждисциплінарні зв'язки::

| № | Перелік дисциплін, які забезпечують вивчення даної дисципліни у межах програми | Період вивчення, курс/семестр | Кафедра                                  |
|---|--------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|------------------------------------------|
| 1 | Історія ветеринарної медицини                                                  | 2/3                           | вірусології, патанатомії та хвороб птиць |

| № | Перелік дисциплін, вивчення яких забезпечується даною дисципліною у межах програми | Період вивчення, курс/семестр | Кафедра                                               |
|---|------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------|-------------------------------------------------------|
| 1 | Хірургія                                                                           | 3/6                           | хірургії та акушерства                                |
| 2 | Епізоотологія                                                                      | 4/7,8                         | епізоотології та паразитології                        |
| 3 | Акушерство                                                                         | 3/5                           | хірургії та акушерства                                |
| 4 | Терапії                                                                            | 4/7,8                         | терапії, фармакології, клінічної діагностики та хімії |

**Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:**

1. Етичні принципи лікаря в колективі спеціалістів ветеринарної медицини.
2. Поняття ветеринарної ерології та ятрогенії.

### **1. Мета та завдання навчальної дисципліни**

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Професійна етика» є: навчити студентів поєднувати інтереси клієнта, пацієнта, суспільства і свої власні; розпізнавати етичні проблеми й акцентувати увагу на їх особливостях у професійній діяльності; допомогти студентам виробити свою власну точку зору щодо пошуку належних шляхів вирішення етичних проблем.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Професійна етика» є суттєве підвищення якості ветеринарного обслуговування шляхом поєднання компетентності, професіоналізму та загальних моральних чеснот.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

#### **знати:**

- основні історичні аспекти розвитку ветеринарної етики та світогляду про відношення до тварин;
- головні проблеми біоетики та біобезпеки, історію та сучасний стан розвитку вчення про гуманні методи використання тварин;
- роль і значення закону, етики та релігії як найважливіших об'єднавчих інструментів суспільства чи окремих груп людей;
- етичні особливості професії лікаря ветеринарної медицини;
- моральні виклики професії та шляхи їх вирішення.

#### **вміти :**

- у процесі виконання службових обов'язків поєднувати інтереси суспільства, тварин, їх власників та свої власні;
- користуючись стандартами етичної поведінки підтримувати високий ступінь довіри і поваги до професії лікаря ветеринарної медицини;
- оберігати здоров'я та добробут тварин і захищати їх від невинуватих страждань;
- виправдовувати сподівання суспільства щодо професії лікаря ветеринарної медицини;
- попереджувати лікарські помилки шляхом аналізу прорахунків колег та своїх власних;
- самовдосконалюватися з метою підтримання високого рівня сучасних професійних знань.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/ 3 кредити ECTS.

## **1. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни**

**Змістовий модуль 1. *Етичні принципи лікаря в колективі спеціалістів ветеринарної медицини.***

**Тема 1. *Етичні принципи лікаря в колективі спеціалістів ветеринарної медицини.*** Розібрати особливості етики спеціалістів ветеринарної медицини. Професійна етика лікаря ветеринарної медицини. Визначити етичні вимоги до лікаря ветеринарної медицини в районній лікарні ветеринарної медицини. Колегіальність, взаємодопомога, ставлення до молодих лікарів, студентів-практикантів. Етичні проблеми лікаря ветеринарної медицини у приватному секторі, ТОВ, фермерському господарстві. Робоче місце. Особливості обслуговування дрібних свійських тварин. Особливості роботи лікарів ветеринарної медицини у приватних ветеринарних підприємствах. Етичні принципи лікаря в колективі спеціалістів ветеринарної медицини. Соціально-психологічні особливості колективу спеціалістів ветеринарної медицини. Колегіальність у роботі ветеринарних лікарів. Етичні вимоги до спеціалістів ветеринарної медицини приватних лікарень. Ставлення до приватного лікаря ветеринарної медицини. Етичні вимоги до лікаря ветеринарної медицини господарств із різною формою власності. Обладнання робочого місця у виконанні професійних обов'язків.

Ставлення лікаря до працівників тваринництва. Професійний авторитет. Етичні принципи оплати за надані ветеринарні послуги. Етичні принципи оплати за надані ветеринарні послуги .

**Тема 2. *Деонтологічні підходи до роботи лікаря ветеринарної медицини.*** Деонтологічні підходи до профілактики хвороб тварин різної етіології. Досягнення і недоліки лікувально-діагностичної роботи лікаря ветеринарної медицини в господарстві. Деонтологічні підходи до діагностики та лікування тварин. Вимоги до діагностики, лікування, порушення цих вимог, їх наслідки. Етичні вимоги до керівника районної (обласної) мережі державної ветеринарної медицини. Чуття відповідальності, власної гідності керівника. Сучасні вимоги до керівника. Стиль роботи керівника. Помилки керівника і шляхи їх попередження. Методи заохочення клієнтів. Що хвилює клієнтів коли вони відвідують ветеринара. Робота з клієнтами щодо профілактики хвороб дрібних тварин та їх лікування. Ставлення лікаря до дрібних свійських тварин. Робота з клієнтами, щодо профілактики хвороб дрібних тварин та їх лікування. Індивідуально-психологічні особливості лікаря ветеринарної медицини. Самовпевненість. Лікар. Як приклад для оточення. Рівень мислення і культури лікаря ветеринарної медицини. Рівень мислення і культури поведінки на робочому місці лікаря ветеринарної медицини. Етико – деонтологічні вимоги до лікарів ветеринарної медицини в лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на ринку. Дії лікаря у випадках виявлення недоброякісної продукції, чи підозрі на інфекційні та інвазійні хвороби. Лабораторна діагностика. Етико – деонтологічні вимоги до лікарів ветеринарної медицини на м'ясопереробних підприємствах. Роль і методи попередження зооантропонозів спеціалістами ветеринарної медицини. Дії лікаря у випадках виявлення недоброякісної продукції чи підозри на інфекційні та інвазійні хвороби. Етичні вимоги до працівників ветеринарної медицини на кордоні. Особливості

роботи лікаря ветеринарної медицини на кордоні. Розвиток гомеопатії у ветеринарії. Що таке гомеопатія. Розвиток гомеопатії в ветеринарній медицині.

## **Змістовий модуль 2. *Поняття ветеринарної ерології та ятрогенії.***

### ***Тема 3. Підготовка фахівця ветеринарної медицини.***

Особливості роботи лікаря з профілактики зооантропонозів і токсикоінфекцій у лабораторіях ветеринарно-санітарної експертизи на ринках. Зв'язок ветеринарної науки і виробництва. Ветеринарна ерологія. Класифікація і причини лікарських помилок. Особливості ятрогенії у ветеринарії. Помилки і нещасні випадки. Адміністративні порушення.

### ***Тема 4. Професійні помилки лікаря ветеринарної медицини.***

Професійні помилки лікаря ветеринарної медицини і шляхи їх попередження. Особливості ветеринарної ятрогенії і шляхи її попередження. Кодекс професійної етики, честі і клятва фахівців ветеринарної медицини. Роль лікаря ветеринарної медицини в охороні навколишнього середовища. Конфіскація патологічного матеріалу, трупів тварин. Роль лікаря в державних і міжнародних організаціях захисту тварин і тваринного світу. Етика наукових досліджень у ветеринарній медицині. Особливості етики наукових досліджень. Вимоги біоетики до клінічних експериментів. Міжнародні професійні організації і ветеринарної медицини. Міжнародні професійні організації і товариства. Евтаназія. Поняття евтаназії. Евтаназія у ветеринарній медицині. Деонтологічна підготовка лікаря в трудовому колективі. Ставлення колег до молодого лікаря і допомога йому у разі потреби. Етичні поради молодому спеціалісту. Деонтологічна підготовка в навчальному процесі. Роль теоретичних і клінічних дисциплін у деонтологічному вихованні студентів. Сучасні вимоги до викладача. Педагогічний такт і майстерність викладача.

## **Рекомендована література**

1. **Грандо А.А.** Врачебная этика и медицинская деонтология: учебник. Киев. Высшая школа. Главное издательство. 2003. 192 с.
2. **Жуков В.М.** Этика ветеринарного врача : учебник. Харьков. АГАО. 2004. 114 с.
3. **Лещинский Д.Л.** Деонтология в практике терапевта: учебное пособие. Одесса: Медицина. 2003. 208 с.
4. **Обозов Н.Н.** Щекин Г.В. Психологія роботи з людьми: підручник. Київ: а. Політвидавництва України. 2002. 205 с.
5. **Панько І.С.** Професійна етика лікаря ветеринарної медицини: підручник. Біла Церква: Урожай, 2006. 272 с.
6. **Панько І.С.** Служить людям ветеринарія: посібник. Київ: Урожай. 2005. 216 с.

**4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік**

**5. Засоби діагностики успішності навчання** тестовий контроль, письмова контрольна робота.